

Thema: Tellen

Prentenboekuitwerking: Rupsje Nooitgenoeg

Deel 1 Algemeen

Achtergrondgegevens prentenboek

Titel	Rupsje Nooitgenoeg
Auteur	Eric Carle
Illustrator	Eric Carle
Uitgever	Gottmer
Jaar van uitgave	1969

Vorm

'Rupsje Nooitgenoeg' is een, op de voor Eric Carle kenmerkende manier, kleurrijk geïllustreerd prentenboek. De illustraties zijn verspreid over de linker- en de rechterpagina.

Er is variatie aangebracht in de pagina grootte. De pagina's waarop voorwerpen geteld kunnen worden, zijn qua grootte afhankelijk van het aantal voorwerpen dat staat afgebeeld (de pagina met één appel is half zo groot als de pagina met twee peren). Er zitten gaatjes in de pagina's waar de, bij het boek geleverde, rups door de illustraties heen kan kruipen.

'Rupsje Nooitgenoeg' is in verschillende vormen uitgegeven (zie bijlage boeken). De voorkeur gaat uit naar het supergrote formaat (40 x 60 cm) met handvat.

Inhoud

's Nachts ligt er een eitje op een blad. Als op zondagmorgen de zon opkomt, kruipt er uit het eitje een kleine rups. Het rupsje heeft honger en gaat op zoek naar wat te eten. Op maandag eet hij een appel, op dinsdag twee peren, op woensdag drie pruimen, op donderdag vier aardbeien en op vrijdag vijf sinaasappels. Op zaterdag eet hij nog veel meer lekkere dingen (o.a. chocoladetaart, kaas en worst). Als hij dat allemaal op heeft, heeft hij pijn in zijn buik. Dan is het weer zondag. De rups eet alleen een groen blaadje en voelt zich al heel wat beter. Door al het eten is de honger van de rups verdwenen en is hij heel erg dik geworden. Hij bouwt een huisje voor zichzelf en blijft daar twee weken in zitten. Na twee weken binnen zitten maakt hij een gaatje in de kokon. Hij komt naar buiten en is een prachtige vlinder geworden.

Begrippen

Basisbegrippen

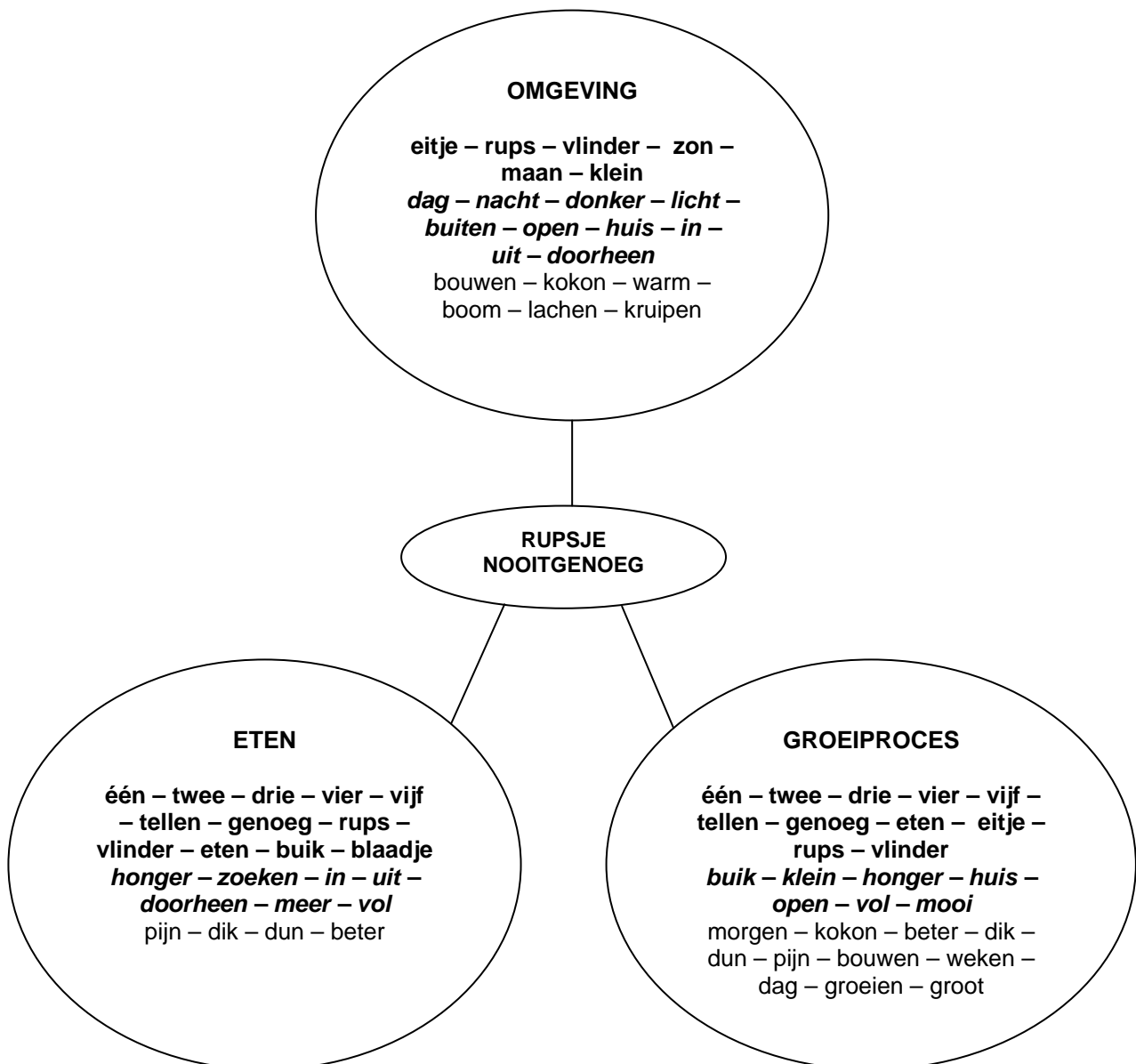
één – twee – drie – vier – vijf – tellen – genoeg – eten – buik – blaadje (blad) – zon – maan – eitje – rups – vlinder – klein – groot

Extra begrippen

dag – nacht – donker – licht – huis – honger – zoeken – in – uit – buiten – open – doorheen – meer – vol – kokon

Netwerk van begrippen

In de bijlage vindt u het netwerk uitvergroot.

eitje enzovoort = basisbegrippen
dag enzovoort = extra begrippen
bouwen enzovoort = contextbegrippen

Ouderactiviteiten

Informereren

- Informeer de ouders van de kinderen over de activiteiten rond het prentenboek 'Rupsje Nooitgenoeg'.
- Maak voor de ouders een overzicht van de begrippen uit het project. U kunt hierbij gebruik maken van de bijlage (zie bijlage netwerk van begrippen).

Suggesties voor activiteiten thuis

- Stel ouders in de gelegenheid om 'Rupsje Nooitgenoeg' te lenen. Regel eventueel via de bibliotheek dat u over meerdere exemplaren van het boek beschikt.
- Geef ouders enkele tips hoe ze leuker, boeiender en interactiever kunnen voorlezen (zie bijlage voorleestips). U kunt eventueel een kopie van de bijlage meegeven aan de ouders.
- Vraag naar de ervaringen van de ouders als ze het boek terugbrengen of geef ze een schriftje mee waarin ze hun bevindingen tijdens het voorlezen kunnen noteren.
- Vraag ouders om thuis wat extra aandacht aan het tellen te besteden, bijvoorbeeld door het tellen van lichaamsdelen, etenswaren en speelgoed.

Deel 2 Speelleerprogramma

Creëren van spel- en leersituaties

Ontdektafel

Op de ontdektafel kunt u concrete materialen neerzetten die met het prentenboek te maken hebben. Om het verhaal na te kunnen spelen kunt u bijvoorbeeld denken aan een knuffel van Rupsje Nooitgenoeg, het blad met het ei en de vlinder / kokon van stof. Een afbeelding van de zon en de maan. Verschillende soorten etenswaren. In ieder geval één appel, twee peren, drie pruimen (of ander fruit). Ook kunt u een afbeelding van Rupsje Nooitgenoeg op de muur of op het raam plakken.

Verteldoos

Om het verhaal te introduceren kunt u gebruik maken van de verteldoos. In deze doos kunt u de attributen van de ontdektafel aangevuld met andere materialen stoppen. U haalt uit de doos tevoorschijn wat centraal staat in de voorleesactiviteit.

Taalhoek

Het boek 'Rupsje Nooitgenoeg' ligt in deze hoek zodat de kinderen het zelf kunnen bekijken. U legt er ook andere boekjes neer die met het thema te maken hebben. Zie bijlage boeken.

U maakt een boekenmuur door een lang stuk karton op de muur te hangen waarop de producten van de kinderen worden geplakt die in het kader van het prentenboek zijn gemaakt. U introduceert de boekenmuur aan het begin van het project door het doel ervan uit te leggen. U vertelt de kinderen dat u soms vergeet wat er in het prentenboek gebeurt. De muur kan dan helpen want als de kinderen tekeningen en knutselwerkjes aan de muur hangen, kan iedereen het onthouden. Aan het einde van het project kunt u met de kinderen met behulp van de boekenmuur terugkijken op het prentenboek en de activiteiten die naar aanleiding ervan zijn uitgevoerd. Tijdens het project kunnen de kinderen aan de hand van de muur met hun ouders praten over het boek.

Kamishibai

Voor de kamishibai of vertelkastje worden platen gemaakt afkomstig uit het boek. De tekst laat u weg en houdt u apart voor uzelf zodat u kunt vertellen aan de hand van de plaat.

Inspireren tot zelfstandig leren

Activiteit: zelfstandig tellen

Doel: de kinderen kunnen zelfstandig oefenen met tot vijf tellen.

Materiaal:

- een appel
- twee peren
- drie pruimen
- vier aardbeien
- vijf sinaasappels

De materialen mogen van plastic of hout zijn. Als u bovenstaande soorten fruit niet heeft of aan kunt schaffen, kunt u gebruik maken van andere soorten.

De verschillende aantallen fruit legt u op de ontdektafel. De kinderen kunnen hiermee uit eigen beweging spelen en zelfstandig tot vijf tellen. Als de kinderen niet op het idee komen, kunt u het terloops een keer voordoen.

Spelsuggesties

1 Samen eten

Netwerk van begrippen cluster 'eten'.

Materiaal

- gasfornuis
- pannen
- borden, bestek en bekers
- verschillende soorten levensmiddelen

U loopt de poppenhoek in en wrijft met uw hand over uw maag.

Ik heb honger. Wie wil er eten voor mij koken?

U gaat op een stoeltje zitten.

Wat kunnen we allemaal eten?

U bekijkt samen met de kinderen de levensmiddelen.

Samen met de kinderen beslist u wat er gekookt gaat worden.

Is er genoeg voor iedereen?

Hoeveel kinderen zijn er?

Terwijl sommige kinderen koken, dekt u met de anderen de tafel.

Hoeveel borden (bestek, bekers etc.) hebben we nodig?

Hebben we genoeg borden?

Zullen we de borden even tellen?

Ondertussen wordt er druk gekookt.

Is het eten al klaar?

U eet een aantal gerechten en dan heeft u genoeg gegeten.

Nu heb ik genoeg gegeten. Mijn buik is vol. Er kan geen eten meer bij.

Hebben jullie ook genoeg gegeten?

2 Op zoek naar eten

Netwerk van begrippen cluster 'groeiproces'.

Materiaal

- verschillende soorten speelgoedfruit (van de ontdektafel)

Voordat de activiteit begint verstopt u het fruit op verschillende plaatsen in het lokaal.

Ga met de kinderen op de grond zitten. Vertel de kinderen dat jullie rupsen zijn.

Kruip over de grond als een rups.

Ik heb honger.

Hebben jullie ook honger?

Zullen we eten gaan zoeken?

Samen met de kinderen zoekt u in het lokaal naar eten.

Het gevonden eten wordt verzameld en samen met de kinderen telt u het gevonden fruit.

Alle rupsen eten samen het fruit op.

Wat heb ik veel gegeten. Mijn buik is helemaal vol.

Wat zullen we nu doen?

De rupsen besluiten om een huisje te bouwen en gaan slapen.

Als ze wakker worden bekijken ze zichzelf nog eens goed.

Ze ontdekken dat ze vlinders zijn geworden en vliegen door het lokaal.

Deel 3 Groepsprogramma

Groepsexploratie

Oriënteren

Bij Oriënteren staat de introductie van het prentenboek centraal. Het prentenboek wordt op een speelse manier gepresenteerd. De kinderen worden hierdoor in de sfeer van het prentenboek gebracht.

Materiaal

- prentenboek 'Rupsje Nooitgenoeg of een kamishibai met platen
- knuffel van Rupsje Nooitgenoeg
- echte rups in een glazen pot
- wat groene bladeren

Activiteit: Vertellen van het verhaal

Doel: de kinderen maken kennis met het prentenboek 'Rupsje Nooitgenoeg' en met het personage.

Zet de verteldoos in het midden van de kring. Maak het spannend.

Kijk eens wat een grote doos.

Wat zou erin zitten?

Wie wil de doos open te maken?

De deksel gaat van de doos. Haal het glazen potje met de rups uit de doos.

Wat is dit? (een potje en er zitten blaadjes in)

Zien jullie de blaadjes?

Laat de kinderen de blaadjes in de pot zien.

Zit er nog meer in? (een klein beestje)

Laat de rups aan de hele groep zien.

Wat is dat? (een rups)

Benoem een aantal eigenschappen van de rups (lang, groen, pootjes)

Geef alle kinderen de gelegenheid om de rups goed te bekijken en eventueel iets te vertellen.

Zit er nog meer in de doos?

Haal de knuffelrups uit de doos.

Hallo, wie ben jij?

Ik ben Rupsje Nooitgenoeg.

Praat met de kinderen over de rups. Vergelijk de knuffelrups met de echte rups.

Introduceer het prentenboek.

Kijk er zit nog meer in de doos!

Haal het prentenboek uit de doos en laat het zien aan de kinderen.

Kijk een boek. Wie is dat? (wijs de rups op de voorkant van het boek aan).

Zou dit boek over Rupsje Nooitgenoeg gaan? Zullen we eens kijken?

U bladert het boek door en laat de kinderen de illustraties zien. U leest het boek niet letterlijk voor maar u moedigt de kinderen aan om te reageren op de platen. Samen met de kinderen vertelt u zo het verhaal. Als de kinderen te veel van de verhaallijn afwijken leidt u het verhaal weer in goede banen.

Reageren de kinderen niet of onvoldoende, dan kunt u eenvoudige vragen stellen.

Wat is dit?

Wat doet de rups?

Kijk eens een gaatje.

Waar is de rups?

U kunt tijdens het vertellen steeds een bijpassend voorwerp uit de verteldoos pakken.

Demonstreren

Bij Demonstreren maken de kinderen kennis met de begrippen uit het prentenboek. Ze leren de belangrijkste personages en gebeurtenissen uit het prentenboek kennen. De kern van het verhaal wordt duidelijk en er worden nabij-vragen gesteld.

Materiaal

- prentenboek 'Rupsje Nooitgenoeg'
- knuffel van Rupsje Nooitgenoeg
- verschillende etenswaren (o.a. verschillende soorten fruit en een groen blaadje)
- voor de kinderen herkenbare voorwerpen (o.a. speelgoed, kleding etc.)

Activiteit: Voorlezen van het verhaal met behulp van concrete materialen

Doel: De kinderen maken opnieuw kennis met het personage en leren enkele begrippen kennen.

Vul de verteldoos met de knuffelrups, de etenswaren en de andere voorwerpen. Zet de verteldoos in het midden van de kring. Vraag de kinderen of ze nog weten wat er in de verteldoos zit.

Weten jullie nog wat er in de doos zit?

Vraag één van de kinderen de doos te openen en haal de knuffelrups uit de doos.

Weten jullie nog wie dit is? (Rupsje Nooitgenoeg)

Zullen we kijken wat we nog meer in de doos zit?

Eén voor één mogen de kinderen een voorwerp / etenswaar uit de doos halen.

Als de doos leeg is, vertelt de knuffelrups dat hij honger heeft.

Wie heeft er iets te eten voor de rups?

Wat vinden rupsen lekker om te eten?

Eén voor één mogen de kinderen het eten aan de rups geven of het voorwerp in de doos doen.

De rups krijgt al het eten en de attributen verdwijnen weer in de doos.

Praat met de kinderen over de etenswaren en de attributen.

Neem dan het prentenboek erbij. Bekijk samen met de kinderen het kaft. Vraag de kinderen of ze weten wie er op het kaft staat afgebeeld.

Weten jullie wie dit is?

Stel voordat u begint met voorlezen een luistervraag. Met een luistervraag stimuleert u de kinderen om na te denken over de dingen die in het verhaal gebeuren en vergroot u de betrokkenheid bij het verhaal. Vraag bijvoorbeeld: *Wat gaat de rups allemaal eten?*

Lees het verhaal op een interactieve wijze voor en blijf dicht bij de letterlijke tekst. Maak tijdens het verhaal gebruik van de verteldoos of de voorwerpen op de ontdektafel om de begrippen te verduidelijken.

Stel de kinderen vooral nabij-vragen, bijvoorbeeld

Welke kleur heeft de rups?

Heeft de rups voeten (ogen, oren)?

Is het dag of nacht?

Waar is de zon (of maan)?

Hoeveel appels (peren, pruimen, aardbeien, sinaasappels) zie je hier?

Heeft de rups nog meer honger?

Kijkt de rups blij?

Waarom kijkt de rups niet blij?

Is de rups dik of dun?

Verbreden

Bij verbreden wordt er meer afstand genomen van het verhaal en wordt ingegaan op de eigen ervaringen van de kinderen. Er worden eerst verbanden gelegd tussen de verschillende onderdelen van het verhaal.

Materiaal

- voorwerpen van de ontdektafel: knuffelrups, blad met ei, vlinder, fruit, zon en maan
- borden met etenswaren, bij voorkeur verschillende smaken en herkenbaar uit het boek (bijvoorbeeld: zure bom, plakje kaas, stukje wortel, lolly, meloen, cake)

Activiteit: Uitdiepen van de verhaallijn

Doel: de kinderen krijgen meer inzicht in het verhaal en koppelen het verhaal aan hun eigen ervaringen.

U verstopt de voorwerpen van de ontdektafel in het lokaal. Samen met de kinderen loopt u naar de lege ontdektafel en vraagt hen of zij weten waar alle spullen zijn gebleven. Samen met de kinderen gaat u op zoek naar de verschillende voorwerpen. Als de kinderen niet alles kunnen vinden, kijkt u samen met de kinderen in het boek naar de nog ontbrekende voorwerpen. De gevonden voorwerpen worden in het midden van de kring gelegd. Samen bekijkt u de voorwerpen en telt u het fruit. Aan de hand van de voorwerpen in de kring vertelt u samen met de kinderen het verhaal van 'Rupsje Nooitgenoeg'.

Nadat het verhaal is verteld praat u verder met de kinderen over eten. Wat vinden de kinderen lekker en wat niet.

Wat heeft de rups allemaal gegeten? (bijvoorbeeld aardbeien, taart)

Vind jij dat ook lekker?

Heb je vandaag bij mama/papa gegeten?

Wat heb jij vanmorgen / vanmiddag gegeten?

Nu zet u de borden met eten in de kring. Samen met de kinderen benoemt u het eten op de borden.

Wat is dit?

Wat zie je nog meer?

Heeft het rupsje dit ook gegeten?

Heb je dat wel eens gegeten?

Vond je dat lekker?

Wil je het proeven?

Vind je het lekker?

Vinden papa en mama dit ook lekker?

En .... (klein broertje of zusje)?

Praat met de kinderen over de verschillende soorten eten voor kleine en grote mensen en dat je moet eten om te kunnen groeien.

Geef de kinderen de ruimte om over hun ervaringen te vertellen en op elkaar te reageren.

Verdiepen

Bij verdiepen is er meer aandacht voor de verhaallijn. Er worden meer verbanden gelegd. Er worden afstands-vragen gesteld en de kinderen lossen problemen op.

Materiaal

- boek 'Het hongerige rupsje' van Cain/Tickle

Activiteit: Interactief voorlezen

Doel: op zoek gaan naar overeenkomsten tussen de twee boeken en zo de verhaallijn uitdiepen

Open het boek van 'Het hongerige rupsje' en laat de eerste pagina met blaadjes zien.

Wat zijn dit allemaal? (blaadjes)

Zijn alle blaadjes hetzelfde?

Nee. Hoe zou dat komen?

Laat de volgende pagina met de rups op het blaadje zien.

Kijk eens... wat is dit? (een rups)

Kennen wij nog een rups?

Hoe heet die andere rups? (Rupsje Nooitgenoeg)

Ziet deze rups er net zo uit als Rupsje Nooitgenoeg?

Nee? Wat is er anders?

Wat ging Rupsje Nooitgenoeg doen?

Lees de volgende pagina's voor.

Deze rups eet heel veel blaadjes.

Wat at Rupsje Nooitgenoeg allemaal?

Wat gebeurt er als je heel veel eet?

Is de rups blij?

Waarom is de rups niet blij?

Lees verder tot de pagina waar het donker wordt.

Is het nu dag of nacht?

Waarom is het nacht?

Wat gaat de rups doen als het donker wordt?

De rups gaat ook slapen.

Lees verder tot de pagina waar de rups uit de kokon kruipt.

Waar slaapt de hongerige rups?

Had Rupsje Nooitgenoeg ook een huis?

Hoe heet het huis van de rups?

Wat gebeurt er als de rups uit zijn huis kruipt?

Samen met de kinderen vat u nog één keer het proces van rups tot vlinder samen.

Verwerking

1. Navertellen van het verhaal

U bladert met een klein groepje kinderen door het prentenboek en vraagt op iedere bladzijde aan één kind om te vertellen wat er op die bladzijde gebeurt. Indien dit niet lukt kunt u het kind helpen door een gerichte vraag te stellen over het plaatje. Geef de andere kinderen de kans om te reageren en eventueel dingen aan te vullen.

2. Boekenmuur

Tussentijds kunt u met een klein groepje kinderen bij de boekenmuur gaan kijken. Bekijk met de kinderen of er belangrijke dingen uit het boek nog niet op de muur staan. Stel voor dat de kinderen deze gaan tekenen of knutselen.

Aan het einde van het project kunt u met de kinderen met behulp van de boekenmuur terugkijken op het prentenboek en de activiteiten die naar aanleiding ervan zijn uitgevoerd.

Over wie ging het boek ook alweer?

Wie van jullie weet nog wat er gebeurde in het verhaal?

3. Voelen

Gebruik een voeldoos om de kinderen de verschillende vormen (ei-rups-kokon-vlinder en appel-peer-pruim-sinaasappel-aardbei) te laten onderscheiden.

4. Proeven

Laat de kinderen met gesloten ogen (of blinddoek) verschillende etenswaren proeven en raden wat het is.

5. Knutselactiviteiten

U kunt de kinderen zelf rupsen en vlinders laten maken van papier, klei of ander materiaal. Andere ideeën:

- Vlinder
Lijf van lege fles of toiletrol met vleugels van karton (beplakken met figuren of schilderen)
- Rups
Lijf van karton uit fruit dozen of halve eierdoos.
- "Telrups"
Aantal cirkels achter elkaar plakken op groot vel papier. De kinderen kunnen vervolgens afbeeldingen van fruit en ander etenswaar op het lijf plakken.
Optie 1: Volgens boek; dus één appel, twee peren, drie pruimen etc.
Optie 2: Kinderen uit verschillende reclamefolders etenswaar laten knippen en opplakken.

Deel 4 Bijlagen

Boeken

Carle, Eric (1969) **Rupsje Nooitgenoeg**

Uitgeverij Gottmer, Bloemendaal

- ISBN 9025734235, karton, supergroot met handvat en rups
- ISBN 9025722164, prentenboek normaal formaat
- IBN 9025726445, karton, klein formaat (met of zonder rups)

Cain, Sheridan en Tickle, Jack (2003), **Het hongerige rupsje**

Uitgeverij Van Buuren Kinderboeken, Weert

Bentley, Sarah (2003) **Slaap lekker vlinders**

Uitgeverij Ploegsma, Amsterdam

Spelmateriaal

- **Butterfly** (Educo), Heutink 522.079
Kinderen leren spelenderwijs de kleuren. De kist bestaat uit 6 inlegplanken met daarop 6 vlinders met elk een verschillende kleur. D.m.v. de kleurendobbelsteen kunnen meerdere kinderen met Butterfly in spelvorm werken. Formaat inlegplanken: 15 x 20 cm.
- **Groeipuzzel Vlinder**, Heutink 522.014
Ontwikkeling van rups tot vlinder in vier puzzels (blad met ei van 4 stukken; rups van 6 stukken; kokon van 9 stukken en vlinder van 12 stukken).
- **Groeipuzzel Oma**, Heutink 522.011
Ontwikkeling van baby tot oma in vier puzzels (baby van 4 stukken; meisje van 6 stukken, volwassen vrouw van 9 stukken en oma van 12 stukken).
- **Groeipuzzel Opa**, Heutink 522.015
Ontwikkeling van baby tot opa in vier puzzels (baby van 4 stukken; jongen van 6 stukken, volwassen man van 9 stukken en opa van 12 stukken).
- **Triama puzzel Vlinder**, (Educo), Heutink 522.825
Door zijn specifieke vorm, allemaal driehoeken, wordt het puzzelen op een andere wijze geoefend. De bedoeling is om het inlegraam met de vlinders compleet te maken. Het inlegraam heeft 24 stukjes (driehoeken). Formaat: 34 x 34 cm.
- **Mini combi**, Rolf 2456.254
Bij dit spel moeten combinaties gemaakt worden tussen het grote dier, het kleine dier en het verblijf. O.a. rups, vlinder en kokon.
- **Vlinder lotto**, Rolf 2403.518
De 24 hele afbeeldingen dienen als basisplaat, waarbij de twee helften gesorteerd moeten worden.

Voorleestips

Voorlezen is belangrijk voor de ontwikkeling van het kind, maar bovenal is voorlezen leuk om te doen. Hieronder staan enkele tips die je kunt gebruiken bij het voorlezen.

Zoek een **goed moment** uit. Een goed moment is een moment wanneer rust gewenst is. Bijvoorbeeld als je kind net heel druk heeft gespeeld en gesprongen. Een goed moment is ook wanneer je kind wat extra persoonlijke aandacht wil (gewoon omdat het dat prettig vindt of wanneer het wat ziekjes of hongerig is).

Kies een **goede plek**. Een goede plek is op de eerste plaats een plek waar nauwelijks andere prikkels zijn. Zoals rondrennende kinderen, televisie die aanstaat, een radio die staat te spelen of veel uitnodigend speelgoed. Een vast moment en een vaste plek geven het kind houvast.

Kies een **goed boek**. Wat is een goed boek? Nou, dat bepaal je vooral zelf. Lees het boek eerst zelf en luister of de tekst makkelijk leest en goed in het gehoor ligt. Je moet niet struikelen over de zinnen. Wat kinderen aanspreekt is als de tekst beeldrijk is. De kinderen kunnen zich dan gemakkelijk een voorstelling maken van het verhaal. Kijk ook naar de emotie van het verhaal. Is het boek spannend of juist grappig.... Bekijk welk onderwerp bij de belevingswereld van het kind past. Zo wil de een een spannend piratenverhaal en de ander een boek over prinses en prinsessen

Vertel voordat je gaat lezen kort iets over **de inhoud van het boek**. Bijvoorbeeld: "Dit boek gaat over een piraat. De piraat zoekt een schat....Zullen we eens gaan kijken of de piraat de schat vindt?"

Lees rustig en duidelijk. Maak gebruik van je stem op de juiste momenten (toonhoogte, volume en variatie in toon). Zoals: "Ssst, kijk daar een konijntje", fluisterde hij. Deze tekst fluister je dan.

Betrek het kind bij verhaal. U kunt met het kind over van alles praten bij een boek. U kunt samen kijken naar de tekeningen, en zeggen wat er allemaal te zien is. Kinderen leren er veel van als u samen met hen over allerlei gebeurtenissen nadenkt en praat, die in het boek plaatsvinden.

Laat het kind meekijken in het boek. Zeker als het om een prentenboek gaat.

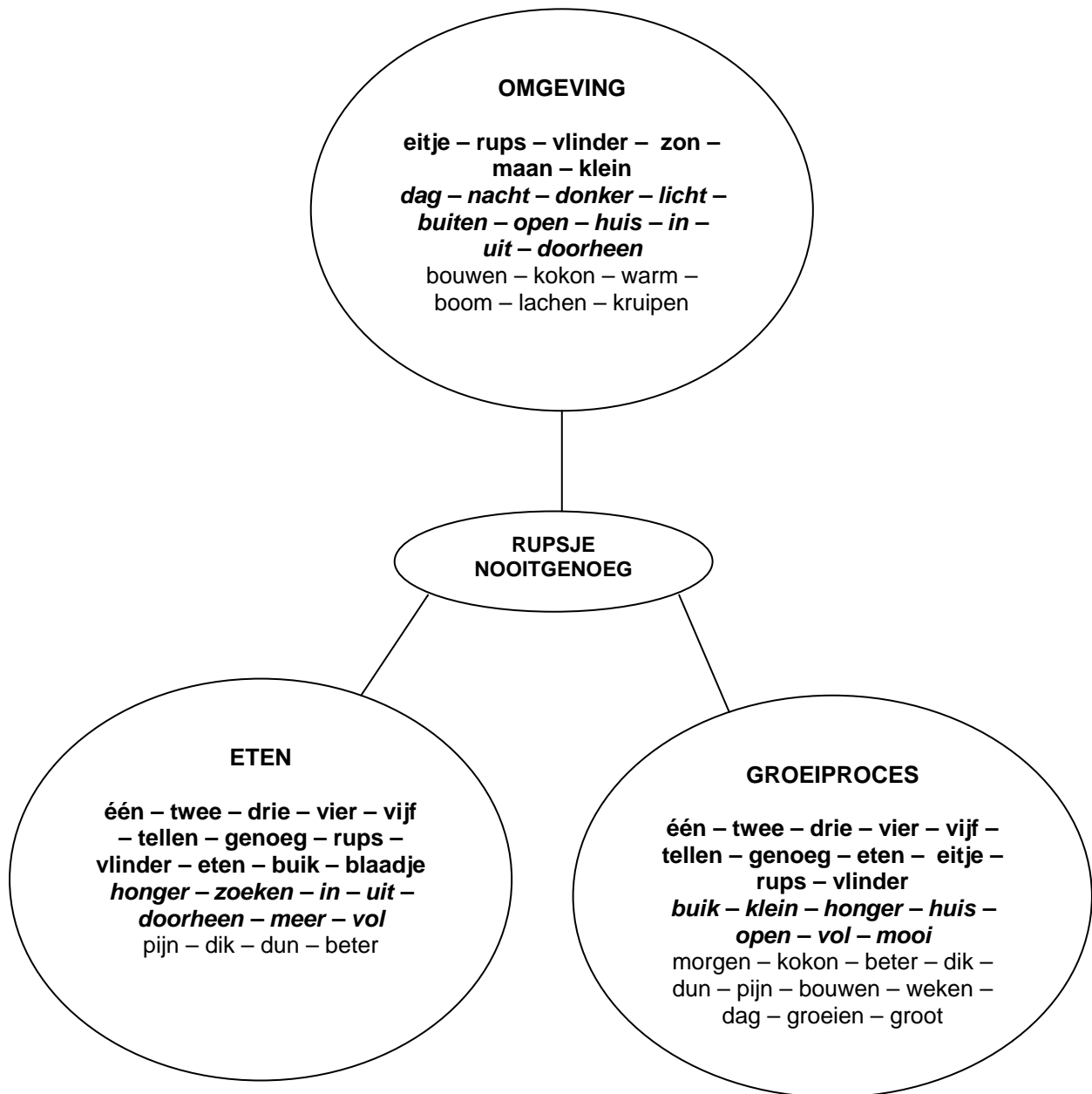
Als je merkt dat de **aandacht** verslapt, stop dan met lezen. En kies een ander moment of een ander boek. Als het verhaal ten einde is roep dan niet "Uit". Beter is om dan het verhaal kort samen te vatten samen met het kind.

Kinderen houden van **herhaling**. Lees gerust een boek wat favoriet is bij het kind nog eens voor en nog eens. Hetzelfde boek een paar keer voorlezen, geeft het kind houvast en veiligheid. Elke keer herkennen de peuters een beetje meer.

Veel leesplezier!

Voor meer informatie zie www.schooltv.nl bij Meneer Logeer

Netwerk van begrippen

eitje enzovoort = basisbegrippen
dag enzovoort = extra begrippen
bouwen enzovoort = contextbegrippen